

Besloten werd, de inhoud van het verslag onmiddellijk per pamflet aan alle studenten bekend te maken en hun aan te raden, zich onder alle omstandigheden aan de dreigende arbeidsinzet te onttrekken. Elke afgevaardigde nam de vastgestelde tekst naar de eigen universiteit of hogeschool mee; deze werd op vrijdag 11 december gestencild verspreid; diezelfde dag verscheen een extra-nummer van *De Vrije Katheder* waarin men las: 'Nooit zullen wij onszelf tot slaven laten maken!'¹ Die vrijdag beweerde Deelman in Amsterdam jegens zijn studenten dat nog geen enkel definitief besluit gevallen was, de vervroegde Kerstvakantie bij de Vrije Universiteit bekritiseerde hij. Verscheidene studenten namen van zijn geruststellende woorden met ergernis kennis en verdwenen van de universiteit. Elders gebeurde hetzelfde. In Tilburg en Rotterdam werd trouwens door de hogeschoolbesturen bekendgemaakt dat de Kerstvakantie vervroegd zou ingaan: op maandag.

Op zaterdagochtend 12 december keurde de Amsterdamse Senaat met algemene stemmen en één onthouding (vermoedelijk van prof. Snijder) een brief aan van Dam goed² die louter een protest bevatte tegen diens 'regerings-mededeling' inzake de 'plannen tot tewerkstelling van Nederlandse studenten in Duitsland'. Plannen? Die middag arriveerde bij alle rectores magnifici een nieuw telegram van van Dam: gevraagd werd, lijsten met de namen en adressen der studenten ten spoedigste aan het departement te doen toekomen. In de Utrechtse Senaat die 's middags vergaderde, deelde van Vuuren mee dat hij die opdracht zou weigeren. De uitvoering werd hem overigens onmogelijk gemaakt, want in de nacht van zaterdag 12 op zondag 13 december staken twee mannelijke en twee vrouwelijke leden van het Utrechtse Kindercomité (de organisatie die Joodse kinderen naar onderduikadressen bracht) mèt nog een vijfde helper de studentenkartotheek in het hoofdgebouw van de Utrechtse universiteit in brand. Nog op zondag werden toen de hoofdgebouwen van alle universiteiten en hogescholen onder permanente politiebewaking gesteld.

Diezelfde zondag, 13 december, onthulde Seyss-Inquart in het Amsterdamse Concertgebouw dat Mussert door Hitler min of meer als 'Leider van het Nederlandse volk' erkend was en dat de NSB nauwer betrokken zou worden bij het bestuur van Nederland - de NSB, welke leider en plaatsvervangend leider (Mussert en van Geelkerken) in de voorafgaande maanden enkele keren betoogd hadden dat, als *zij* het voor het zeggen kregen, de dienstplicht ingevoerd zou worden! *Kregen* zij het nu voor het zeggen? Of zou de bezetter soms hun denkbeeld overnemen? Dat leek aan de aange-

¹ *De Vrije Katheder*, III, 4 (dec. 1942), p. 1.   ² Tekst: Doc 1-115, a-2.